

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag

24 november 2005

Ons kenmerk

VO/F/05/51469

Onderwerp

Regeling bekostiging materiële exploitatie
voortgezet onderwijs, kalenderjaar 2006

Hierbij zend ik u de antwoorden op vragen die zijn gesteld over de voorhangbrief van 27 september 2005 inzake de Regeling loon- en prijsbijstelling 2005 en bekostiging materiële exploitatie voortgezet onderwijs, kalenderjaar 2006.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Maria J.A. van der Hoeven

30 319 Regeling loon- en prijsbijstelling 2005 en bekostiging materiële exploitatie voortgezet onderwijs, kalenderjaar 2006

Nr. Verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld d.d. ...

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap¹ hebben enkele fracties de behoefte over de brief van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 27 september 2005 (Kamerstuk 30 319, nr.1) inzake de Regeling loon- en prijsbijstelling 2005 en bekostiging materiële exploitatie voortgezet onderwijs, kalenderjaar 2006, enkele vragen en opmerkingen voor te leggen. Bij brief van ... heeft de minister deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie
Aptroot

Adjunct-griffier van de commissie
Boeve

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de Regeling loon- en prijsbijstelling 2005 en bekostiging materiële exploitatie voortgezet onderwijs, kalenderjaar 2006. Het voortgezet onderwijs heeft een aantal jaren zonder prijscompensatie gedaan, zo stellen deze leden. Zij vinden dat zeer te betreuren. Voor 2005 en 2006 is er dan wel enige aanpassing, maar de hoogte van de prijsstelling blijkt wel afhankelijk te zijn van de budgettaire ruimte, in plaats van de reële prijsontwikkeling. Waarom wordt niet naar de reële prijsontwikkeling gekeken, zo vragen deze leden. Dit lijkt hen beter. Bestaat de verwachting scholen hierdoor in financiële problemen komen, willen de leden vervolgens weten. Zo ja, bij wie? Ook vragen zij of het klopt dat deze prijscompensatie zelfs onvoldoende is om alleen al de stijgende energiekosten te kunnen dekken. Gaan de scholen er in feite alleen maar verder op achteruit, omdat het niet toekennen van de prijscompensatie in de afgelopen jaren de scholen al een veelvoud van dit bedrag heeft gekost? Zo ja, dan vinden de leden dit onacceptabel. Zij vernemen graag wat de minister hiervan vindt. Hoewel het toekennen van de prijscompensatie en de toekenning van een extra impuls een verbetering betekent ten opzichte van de afgelopen jaren waarin geen enkele compensatie wordt gehouden, moet worden vastgesteld dat de structurele extra impuls van € 14 miljoen slechts een bedrag van ongeveer € 16 per leerling per jaar oplevert. Is het voor scholen mogelijk om voor dit bedrag

achterstanden in te lopen, moderne apparatuur aan te schaffen en adequate werkplekstructuren in te richten? Kan de minister een onderbouwing geven van de voorgestelde bedragen, zo vragen de aan het woord zijnde leden. Daarnaast zouden deze leden graag willen weten met welke onderwijsorganisaties de minister heeft overlegd over het vaststellen van het deze bedragen voor prijscompensatie. Graag vernemen de leden een reactie van de minister hierop.

II Reactie van de minister

Onderstaand ga ik in op vragen en opmerkingen van leden van de PvdA-fractie over mijn brief d.d. 27 september 2005 (Kamerstuk 30 319, nr. 1). De vragen zijn gesteld naar aanleiding van de voorhang van de regeling met de materiële exploitatiebekostiging voor scholen in het voortgezet onderwijs.

De leden van de PvdA-fractie stellen dat de materiële exploitatiebekostiging in het voortgezet onderwijs de afgelopen jaren niet gecorrigeerd is voor prijsbijstelling. Het lijkt wel of de hoogte van de prijsbijstelling afhankelijk is van de budgettaire ruimte en zij vragen waarom bij de uitdeling van de prijsbijstelling niet gekeken wordt naar de reële prijsontwikkeling.

Laat ik beginnen te zeggen dat in principe de materiële exploitatiebekostiging jaarlijks verhoogd wordt met de prijsindex voor materiële consumptieve overheidsuitgaven. Het klopt dat de afgelopen drie jaar vanwege budgettaire problematiek ervoor gekozen is de prijsbijstelling niet uit te keren. Dat is ook zo verwoord in de desbetreffende begrotingen van OCW. De Wet op het voortgezet onderwijs biedt deze mogelijkheid.

Vervolgens willen de leden weten of ik verwacht dat scholen hierdoor in financiële problemen komen. Ik heb niet dat beeld. De afgelopen jaren zijn er bij de verzoeken om aanvullende bekostiging wegens bijzondere omstandigheden of ontwikkelingen geen aanvragen binnengekomen van scholen die financiële problemen hebben gekregen door een te krappe materiële exploitatiebekostiging. Dat is voor mij een signaal dat scholen uitgaven en inkomsten aan elkaar aanpassen en bestedingskeuzes maken binnen de kaders van hun totale lumpsumbekostiging. Bovendien is er naast het niet uitkeren van de prijsbijstelling, flink geïnvesteerd in de materiële exploitatiebekostiging, ik kom hier later op terug.

In hoeverre de uitgekeerde prijsbijstelling 2005 voldoende is om de gestegen energiekosten te dekken, zoals de leden van de PvdA-fractie vragen, kan ik niet in zijn algemeenheid beantwoorden. In hoeverre een school de gevolgen van deze stijging merkt, is sterk afhankelijk van de individuele situatie van die school. Bijvoorbeeld, de stijging van de energiekosten zal bij een school die gehuisvest is in een oud gebouw waarschijnlijk meer doorwerken dan bij een school die recent in een nieuw pand is getrokken. Overigens moet deze prijsstijging in het juiste perspectief gezien worden. Verreweg het grootste deel van de materiële exploitatiebekostiging zal opgaan aan inventariskosten, schoonmaken en onderhouden van de gebouwen en aan administratie-, beheer- en bestuurskosten; de energiekosten maken hier relatief gezien een zeer klein deel van uit.

De leden van de PvdA-fractie vragen of scholen er in feite alleen maar verder op achteruitgaan, omdat het in de afgelopen jaren niet toekennen van de prijsbijstelling al een veelvoud van dit bedrag heeft gekost. Als dit inderdaad zo is, dan vinden zij dit onacceptabel en vragen de leden mijn mening hierover.

Tegenover het niet uitkeren van de prijsbijstelling staan ook investeringen in de materiële exploitatiebesteding. In mijn brief van 25 maart jl. aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 29 971, nr. 2) leg ik uit dat de materiële exploitatiebesteding voor het voortgezet onderwijs sinds het schooljaar 2001-2002 per saldo met ca. € 7 mln. is verhoogd. Hierbij is rekening gehouden met de niet uitgekeerde prijsbijstelling. Daarnaast is in de periode 1998 t/m 2001 flink incidenteel geïnvesteerd in de materiële exploitatie.

Met ingang van 2006 is verder geïnvesteerd in de materiële exploitatiebesteding. Naast de technische verwerking van de prijsbijstelling en de overboeking uit het Gemeentefonds in verband met de overheveling van de onderhoudsverplichting van gemeente naar schoolbesturen bevat de materiële exploitatiebesteding een extra impuls van in totaal € 24 mln. structureel.

Daarvan hangt € 10 mln. samen met de overheveling van het huisvestingsverantwoordelijkheid van gemeente naar schoolbestuur. En € 14 mln. is bedoeld voor inventaris, leerwerkplekstructuren en vernieuwing lesmateriaal. Met eerder genoemde € 7 mln. wordt er per saldo voor € 31 mln. geïnvesteerd in de materiële exploitatiebesteding.

Ik vind dus niet dat gesteld kan worden dat scholen er alleen maar verder op achteruitgaan.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat met de structurele extra impuls van € 14 mln. voor o.a. inventaris en leerwerkplekstructuren slechts een bedrag van ongeveer € 16,- per leerling per jaar is gemoeid. Zij vragen zich af of dit voor scholen voldoende is en vragen mij de voorgestelde bedragen te onderbouwen.

Het noemen van een bedrag van € 16,- per leerling geeft een vertekend beeld, dit gaat uit van een gelijkmatige verdeling van de € 14 mln. over alle leerlingen in het voortgezet onderwijs. Maar bij de allocatie is niet uitgegaan van een gelijkmatige verdeling van de middelen maar is er juist sprake van differentiatie. Het havo/vwo-tarief is bijvoorbeeld verhoogd met ruim € 10,- per leerling en het reguliere vbo-tarief met ruim € 56,- per leerling. Bij de allocatie is heel bewust gekozen voor het leggen van een accent bij het vbo. Juist daar is de aansluiting op het vervolgonderwijs en het bedrijfsleven door te werken met moderne apparatuur en in een praktijkgerichte omgeving zeer relevant (zie hiervoor ook eerder genoemde brief aan de Tweede Kamer van 25 maart jl.).

Bovendien staat de impuls niet op zichzelf en hangt deze nauw samen met de investering van € 10 mln. bedoeld voor inventaris, leerwerkplekstructuren en vernieuwing lesmateriaal zoals die is opgenomen in de regeling met de materiële exploitatiebesteding voor het schooljaar 2005-2006; dit is ook in de toelichting op de regeling opgenomen.

Deze totale investering van € 24 mln. zie ik als een behoorlijke stap voorwaarts, dit zijn relevante bedragen. Het is vervolgens de keuze van de school zelf hoe zij deze middelen wenst in te zetten, dat is volledig afhankelijk van hun individuele situatie.

Tenslotte vragen de leden van de PvdA-fractie met welke onderwijsorganisaties ik heb overlegd over het vaststellen van de bedragen voor prijscompensatie. In principe is het uitkeren van de

prijsbijstelling een technische verhoging van de materiële exploitatiebesteding op basis van de prijsindex voor materiële consumptieve overheidsuitgaven. Afstemming met de besturenorganisaties is hierbij normaal gesproken niet aan de orde. Echter, de afgelopen drie jaren is, vanwege budgettaire problematiek, de prijsbijstelling in het VO niet uitgekeerd. Dit is ook in de betreffende begrotingen van OCW opgenomen. In het bestuurlijk overleg over bestedingszaken dat periodiek wordt gevoerd tussen OCW en de besturenorganisaties is het niet uitkeren van de prijsbijstelling gemeld.